

P GLASOVA Panorama

KRANJ, 22. JUNIJA 1962 - LETO II

STEVILKA 22

Izpit zrelosti

Kranj, 6. junija - Med maturantje napotili danes s tradicionalnim obredom in zlikanimi oblekami iz svile in svoženih tkanin do Prešernovega spomenika, kjer so si po stari navadi odrli »srednješolsko kožo« in zadnjič povedali svojim profesorjem bridko resnico v obraz. Generacija, ki je šolo končala v predpisanih črnih haljah, ki zakrivajo kolena, je številna. Stevilni so bili tudi Kranjčani, ki so si ta obred ogledali od blizu in daleč, viseli na oknih, sedeli na balkonih in tako so prišli na svoj račun. Neki vratar, ki ni vedel, kaj se pripravlja, me je mimogrede vprašal, kakšnega državnika pričakujemo. Na ulicah so bili res zbrani vsi »firbci«, nekateri so celo prekinili seje, da so zlezli na okna; uradniki pa so tako že po uradni dolžnosti skrajšali uradne ure. Doma so ostale samo gospodinje, ki so ta dan pripravljale slovesna kosila.

Vtis, ki smo ga ob gledanju te »modne povorke« dobili, je presenečljivo izviren. Celo profesorji so to pot držali korak skladno s svojimi dijaki. Ljudi, ki so se ob sprevedu spomnili svojega zrelostnega izpita, je potrilo spoznanje, da se starajo.

Poglavitni vtis za moške ni tako spodbuden. Zenske po splošni sodbi laže pridejo do zrelostnega izpita. Ze spet je statistika tista, ki je to dokazala. Dekleta so bila v večini in po njihovi zunanji podobi ne bi smele biti v zadregi zaradi poroke.

Dekleta so bila »na višini«. Najvišja namreč meri natančno 177 centimetrov, kar je prvi pogoj za vstop v študentsko košarkaško vrsto. Med njimi so tudi takšne, ki so z državnim reketom prišle že do Berlina.

Ključ, ki smo ga videli na črni blazini, bo najbrž v desetletju mladim fantom in dekletom pomagal, da bodo v življenju našli prave ključavnice.

ZADNJI SKUPEN SPREHOD »ZA KRIŽEM«. GENERACIJA S ČRNIMI HALJAMI HODI DOBRO Z ITALIJANSKIMI PETAMI

III. jugoslovanski jazz festival na Bledu

Jazz gre skozi ušesa

Pri nas ljudje rajši hodijo na kravje bale kot na festivale

Jazz se ni rodil na Bledu, kar v prid. Seveda če lahko gošdorfa iz Zahodne Nemčije ampak v Louisiani. Imamo pa sodimo že po prvem večeru, pobral največji val navduzato na Bledu prireditelj, ki ko je kvintet Alberta Manšena. jo imenujemo jugoslovanski jazz festival in ki jo letos prirejajo že tretjič. To pa popolnoma zadostuje, da je Bled vsaj nekaj dni na leto prepoln jazza in »jazzarjev«. Ti sicer ne pridejo iz Louisiane, ampak iz najrazličnejših koncev naše države, kar pa nam pomaga pri tem, da jim lažje odpustimo, če se največkrat ne morejo živeti v glasbo in se potem poslušavci ob njihovem izvajanju še težje.

Prvi večer III. jugoslovanskega jazz festivala (toda ne jugoslovanskega jazz, ampak le naših izvajavcev) je bil v največji nevarnosti, da mine v znamenju zagrevanja in utrjevanja poti za naslednje tri festivalne večere. Pravijo, da pravi jazz prave ljubitelje jazz tako prevzame, da jočejo. V blejski festivalni dvorani ni nihče jokal, res pa so nekateri poslušavci zdehalj (mogoče je, da niso bili pravi ljubitelji jazz). John Lewis, član enega najboljših jazz ansamblov »Modern jazz kvartet«, ki je že drugič najmilejši gost festivala, se je večji del večera prizanesljivo smehljaj, prikupna ameriška pevka Helen Merrill pa se je vjudno nasmihala fotoreporterjem, ki so jo oblegali. Pevka, ki ima častno mesto v deseterici najboljših jazz pevk na svetu, bo s svojim duom nastopila verjetno v nedeljo zvečer. Zamisel organizatorjev festivala, da povabijo tudi znane tuje izvajavce jazz, je prireditvi vsaka-

MED NAJBOLJŠIMI GODBENIKI SO BILI MLADI FANTJE IZ ZAHODNE NEMCIJE

ZADNJI NAGOVOR PROF. ZADNJI NAGOVOR PROF. ESORJEM V PREŠERNOVIMOGOCNOSTI

Pesnik potuje po Angliji

Znani mladi sovjetski pesnik Jevgenij Jevtušenko, ki je bil na obisku v Veliki Britaniji, je za londonski list "Observer" napisal članek, ki govori o spremembah v Sovjetski zvezi. Članek prinašamo v skrajšani obliki.

CILJ IN SREDSTVA

Navajeni smo bili, da imamo vedno nekoga, ki bi mislil za nas in odločal o zelo pomembnih stvareh. Morda so nekateri dvomili v pravilnost dejanj, ki jih je zagrebel Stalin, toda tudi ti so se skušali prepričati, da dela prav.

Bilo bi nepravilno sklepati, da je ta ljubezen vsiljena z bičem. Izhajala je iz želje, da nadaljujemo z Leninovimi idejami, zakaj Lenin je bil in za vsakega Rusa ostane največji človek. Stalinovi zagovorniki so poznali ta čustva in na njih gradili. Stalin je vedno trobil v ušesa, da cilj opravičuje sredstvo. Veliko trpljenje sprošča veliki "val energije", je izjavil ob neki priložnosti.

Na vsak način je bila potrebna "velika energija", da je spravil za rešetke takšno število ljudi: Da morajo biti sredstva dostojna cilja, smo spoznali šele po mnogih žrtvah in trpljenju.

Stalin je umrl v krvi.

GLOBUS

POVEČANA TELESNA STRAŽA

Na predlog Bele hiše je ameriški predstavniki dom izglasoval predlog o povečanju telesne straže za predsednika Kennedyja. Število stražarjev, ki varujejo ameriškega predsednika in njegovo stanovanje se bo povečalo od 160 na 750.

TELEČJI ZREZEK

Princesa Grace iz Monaca je dovolila nekemu hotelu v Monte Carlu da svoj telečji zrezek imenuje "zrezek princese Grace". Zrezek strežejo z žgancl.

POSLANEC S PADALOM

Nekj konservativni poslanec britanskega parlamenta je sklenil, da bo s padalom skakal v zaliv. Poslaneu je najbrž potrebna popularnost, da bi postal znan v svojem volilnem okolišju. Poslanec ima trideset let in ne moremo mu odrekat hrabrosti. Toda previdnost je mati modrosti. Poslanec je sklenil, da bo s skakanjem začel šele v mesecu juniju, ko se bo morje ogrelo.

Razmišljali smo in imeli dovolj razlogov, da razmišljamo. Nekateri ljudje so zšli v pesimizem, toda boljši ljudje niso omagali. Bili smo sposobni, da se kosamo z Berijo in skupino okoli Malenkova, ki je želela umetno vzdrževati in nadaljevati socialistično nasilje.

Mnoge umazane roke so se hotele polaciti droga naše zastave. Ali je zato kriva zastava? Naša dolžnost je bila, da operemo madeže z droga zastave.

RUSKI SODOBNI ČLOVEK

Ko vzporejajo rusko mlado generacijo z ameriški "sodobniki" je v tej primerjavi del resnice. Toda samo del. Mi smo jim podobni samo po tem, ker preziramo vse kar je lažno,

JEVGENIJ JEVTUŠENKO, OBCUDOVA NI SOVJETSKI PESNIK IN NAJVEČJI TALENT SODOBNOSTI

KAKOR V VSAKI KNJIZEVNOSTI, KI SE RAZVIJA, JE TUDI PRI NAS BORBA MISLJENJ POTREBNA. MI SMO STALINA ODSTRANILI Z MAVZOLEJA. TODA ODSTRANITI GA IZ NAŠE ZAVESTI IN MISLJENJA, TO NE BO MOGOČE TAKO HITRO.

zapeljano in pokvarjeno. Toda Američani ne verujejo v ničesar, medtem ko mi verujemo.

Nekdo me je zelo povtrano krstil za "sodobnega ruskega mladega človeka". Teško mi je, ker se moram oprijeti, toda zdi se mi, da sem povsem normalna osebnost: prijemam se na vse, kar je narobe in ljubeznivo sem do vsega, kar je prav. Zato mi dovolite, da se razjezim nad člankom v "Guardianu", kjer me pisec članka označuje za človeka, ki je v opoziciji do sovjetskega sistema.

Okoliščine, da v svojih pesmih bičem birokracijo, dogmatizem, šovinizem, dokazujejo, da sem komunist po prepričanju. Zame komunizem in birokracija nimata ničesar skupnega.

To ne velja samo zame, temveč za vso mlado generacijo Rusov, ki se zaenajjo prištevat med gospodarje svoje dežele.

V čem prihajajo na dan spremembe v Rusiji? Izražajo se že v tem mojem obisku v Britaniji, kar je bilo prej skoraj nemogoče. Prihajajo na dan z rušenjem zaporov in graditvijo stanovanj za male ljudi. Ljudje lahko govorijo, kar jim pride na pamet, plače delavcem so se povečale, zmanjšali pa zasluzki v strokah, ki so bile prej preveč dobro plačane. Tuji pisatelji se vedno v večjem številu prevajajo v rusščino, in to pisatelji, ki nimajo ničesar skupnega s komunizmom.

Mi smo junaško zavrgli sredstva, ki niso bila dostojna naših ciljev.

Rekli so...

»Osamljenost je moja prijateljica. Ali je mogoče izbrati drugo, če je človek srečal zgodovino?«

Charles de Gaulle,
predsednik francoske republike

»Ce nacionalni dub preide v literaturo, ta preneha biti literatura.«

William Faulkner,
ameriški književnik

»Prava sreča je, da obstaja tudi nesrečna ljubezen. Ker tisti, ki je bil vedno srečno zaljubljen, ne ve, kaj je prava ljubezen.«

André Malraux,
francoski književnik

»Vsakdo, ki vozi avto, bi se moral obnašati tako, kot da so vsi ostali vozniki bebi.«

Britanski minister za promet

»Kabina moje vesoljske ladje je s padalom pristala nepoškodovana na Zemlji. Lahko bi jo montirali na novi raketi, a nam je bila potrebna za muzej.«

Jurij Gagarin,
sovjetski kozmonavt

»Edino, kar je slabo pri današnji mladini, je to, da človek ne spada mednje.«

Starejši Američan

»Izvažanje bi moralo biti zabava.«

Harold Macmillan,
britanski premier

»Nikoli si nisem ničesar želela. Vse je prišlo samo od sebe.«

Brigitte Bardot,
francoska filmska zvezda

Križem po svetu

Bonn

Posebni Kennedyjev odposlanec v Berlinu general Clay, ki je odpoklican, je pred vrnitvijo v ZDA obiskal kanclerja Adenauerja, da bi mu dal "prijateljski nasvet". Adenauerju je svetoval, naj že končno preneha polniti ušesa svojim strankarskim tovarišem, da Kennedy ni isto, kot je bil pokojni Dulles. Te kanclerjeve izjave so prišle namreč že do ušes ameriškega veleposlanika v Bonnu, ki jih je dobesedno sporočil naprej v Washington.

Pariz

V pariški četrti Sollies, nedaleč od Toulona, je bila od leta 1944, ko je Colonel Raoul Salan osvobodil ta predel, cesta, ki se je imenovala po Salanu. Cesto so preimenovali dan pred izrekom sodbe proti generalu Salanu. Se ena podrobnost je zanimiva: cesta pelje na pokopališče.

New York

Verjetno bodo že v juliju sprejeli Alžirijo v svetovno organizacijo. Po glasovanju o samoodločbi, ki bo v začetku meseca julija, za sprejetje ne bo več ovir. Na sedežu Združenih narodov že pripravljajo vse potrebno za sprejem.

Zapiski s poti po Sovjetski zvezi

BUDIMPEŠTA, POGLED NA TRG 7. NOVEMBRA. SKOZI BUDIMPEŠTO PELJE VLAK NA VZHOD

Vlak pelje na vzhod

V Sovjetsko zvezo naši turisti niso veliko potovali. Zato je takšno potovanje precej nestrpno in ne mine brez »potovalne vročine«. V to prostrano deželo sem odpotoval v okviru mednarodne izmenjave delavcev.

SOVJETSKI SPALNI VAGON

Naša skupina ni bila številna. V Beograd smo odpotovali iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Bosne, Vojvodine in Kosmeta. Skupina je štela 20 ljudi. Ze v Beogradu smo dobili lep sovjetski spaln vagon. V vagonu smo se počutili kot doma, imeli smo precej udobja in seveda ruski čaj, ki sta nam ga stregla sprevoznika.

S carinskimi pregledi na jugoslovansko-madžarski meji smo brez sitnosti končali. Mađarska ravnina, kljub bogati in rodovitni zemlji, postane za potnika kmalu utrudljiva. Med polji smo opazili tudi močne oddelke sovjetske vojske, ki so še vedno v tej deželi. Na budimpeštanskem kolodvoru so nas po enournem premikanju spustili naprej po železniških tirih. Vzhodni predel Mađarske imajo velike nasade sadja in tudi precej tovarn je videti. Zvečer smo prestopili reko Tiso in se odpeljali do - z bodočo žico označene - rusko-madžarske meje. Vlak so pregledali sovjetski vojniki. Slabi občutki ob pregledu izginejo, ko se seznanimo z njihovim redom.

V Copu - prvi železniški postaji na tleh Sovjetske zveze - smo dobili vodnika in tolmača, ki sta nam v šali povedala, da bosta vseh 24 dni delila z nami vse dobro in slabo. Po obmejnem pregledu smo zapustili vlak in odšli v neki hotel, kjer smo se okrepčali. Večerjali smo v lepi jedilnici na železniški postaji. Prvi stiki s sovjetskimi ljudmi so bili pestri. Na vrtu pred železniško postajo v Copu smo zagledali sovjetski grb, ki raste iz zelenja in cvetja. V tem obmejnem mestu in pozneje še nšestotokrat sem moral dati

priznanje ruskim vrtnarjem. Ogledali smo si železniško postajo, ki je kakor vse, ki sem jih videl, izredno čista. Poslopje je opremljeno z velikimi kipi z ogromnimi umetniškimi slikami z dogodki iz revolucije, domovinske vojne in povojne graditve. Z našo govorico smo obrnili ase pozornost starejšega moža, ki se nam je približal in vprašal, če smo Čehi. Ko smo mu povedali, da smo Jugoslavlani, je bil sprva precej presenečen, na-

to pa izredno vesel. pripovedoval nam je, koliko je pretrpel skupaj z nekimi Ljubljancem v nemškem koncentracijskem taborišču in povedal, da mu je bil ta Ljubljancem doslej v življenju največji prijatelj. Hitro je prišel čas odhoda. Medtem ko smo se mi zamudili v mestu, so vagonom na železniški postaji zamenjali ose, ker od tam dalje vodi ruska širokotirna železnica. Ze na tej postaji smo ure premaknili za dve uri naprej in jih tako naravnali na moskovski čas.

Skrozi Lvov, Ternopol in še nekatere večje kraje smo se vozili pomoči. Od meje smo imeli v vlaku tudi prehrano. Skrozi Ukrajino, ki v tem de-

lu ni tako zelo ravna, pač pa malo hribovita, smo se bližali Kijevu, kamor smo prispeli popoldne naslednjega dne.

PRESTOLNICA IZ ŽITA

Kijev je prestolnica republike Ukrajine. Odpeljali so nas v posebno turistično dvorano na železniški postaji, kjer smo dobili vsa pojasnila in navodila o našem potovanju. Tam smo izvedeli, da ne potujemo v letovišče Soči (leži na kavkaški obali Črnega morja), kakor nam je bilo sporočeno, pač pa na Jalta na Krimu. Iz omenjene dvorane so nam pokazali balkon, iz katerega je govoril predsednik Tito, ko je bil pred leti v SZ.

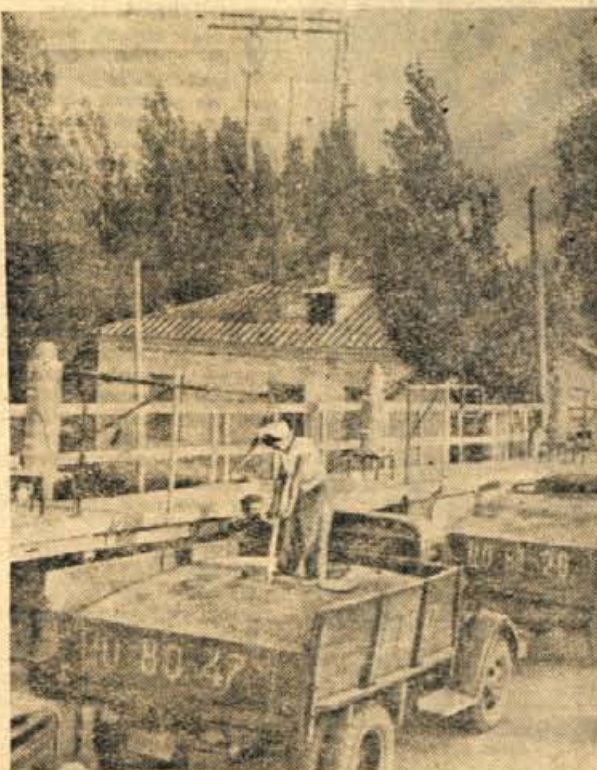
Sama železniška postaja je nekaj veličastne. Zgrajena je bila po vojni, ker je bila stara med vojno porušena. Okrašena je z velikimi mozaičnimi slikami in vsa obložena z belim marmorjem. Iz železniške postaje smo se odpeljali z avtobusom na ogled mesta. Kijev ima 1.200.000 prebivalcev in je tretje največje mesto SZ. Lani ob 20. obletnici napada Nemcev na SZ je bilo mesto odlikovano z redom heroja. To ukrajinsko mesto ob Dnjepru je staro 1400 let, njegov ustanovitelj pa je bil staroslovanski knez Kiev. Ogledali smo si kijevski Sabor (cerkev), ki ga od posledic vojne še vedno restavrirajo; za pozlatitev njegovih kupol so porabili 80 kg zlata. Vsi prostori v tem Saboru so izredno akustični. Ob sedanjem restavriranju so ugotovili, da so povsod v stenah vzdane glinaste posode, ki odbijajo zvok. Stropi in stene so polne lepih starih fresk, stari oltarji so umetniško izrezljali. Današnji Kijev zavzema skoraj 70.000 ha površine, od tega je 50.000 hektarov parkov in zelenic. V enem izmed parkov imajo »cvetočo uro«. To je ogromna ura, katere številčniki in kazavci so posejani s cvetjem. Fasade novih stano-

vanjskih stavb so obložene s keramičnimi ploščicami ornamentov in narodnih motivov. V enem izmed kijevskih parkov stoji spomenik herojev, ki jim gori večni ogenj. Tam je pokopan tudi jugoslovanski heroj, sicer sovjetski oficir, ki pa je bil ob osvoboditvi Beograda odlikovan z našim redom narodnega heroja. Kijev ima svojo podzemeljsko železnico METRO, ki je še v gradnji in ima sedaj šele pet postaj. Mesto ima tudi svoje veliko letališče in kopalnice na Dnjepru. V planu imajo, da bo vodostaj Dnjepra z velikim jezom dvignili za 2-3 metre in za jezom zgradili hidrocentralo. Višina vode jim bo omogočala, da bodo zgradili kijevske Benetke, tako da bo po novem delu mesta mogoč tudi rečni promet po kanalih, ki bodo speljani namesto ulic. V tem novem delu naj bi bili večinoma sanatoriji. V mestu imajo tudi most, ki se imenuje »most ljubezni, sreče in razočaranja«, kar me je zelo čudilo, ker podobnih imen v SZ nisem več slišal.

Pokazali so nam še nove stavbe in eno izmed kijevskih univerz, ki so jo Nemci ob umiku zažgali - takrat je tam zgorelo 1.300.000 knjig univerzitetne knjižnice. Kijev ima 142 kinodvoran, 10 muzejev, na visokih šolah pa študira 78.000 študentov. Promet v mestu je velik, izložbe trgovin pa so slabo in precej površno opremljene kar sem opazil pozneje tudi v drugih krajih.

RAVNINA NIMA SENCE

Še isto popoldne smo se odpeljali iz Kijeva po Ukrajini proti Krimu. To pot smo se vozili skupaj s skupino Poljakov, ki so prav tako kakor mi, potovali na odhiti na Krim. Če smo za Mađarsko rekli, da ima zelo velike obdelane in zasejane ravnine/potem so v tem delu Ukrajine zasejane površine nepregledne. Vožnja je (Nadaljevanje na 11. strani)

DELAVNIK V SOVJETSKEM KOLHOZU OB DONU. ŽITO JE NAJVAŽNEJŠI PRIDELEK

Med najzanimivejše razstavljene predmete na beograjskem sejmu tehnike spada ta »ognjena ptica«, bil, ki ga bodo začeli v poskusni raketni avtomobilski serijsko izdelovati. Američani so ta avtomobil pokazali v Beogradu prvič v Evropi

Ogoljufana smrt

Skupina zdravnikov v bolgarskem inštitutu za izpopolnjevanje zdravnikov je povrnila življenje 23-letni Penki Najdenovi in tako dosegla edinstven uspeh v borbi za življenje v svetovni medicinski praksi.

PENKA JE UMRLA IN SPET OZIVELA

Mlada medicinska sestra Penka Najdenova se je pripravljala, da bi sterilizirala medicinske instrumente. Pri tem pa je mimogrede zagrešila neprevidnost, saj se je z eno roko dotaknila sterilizatorja, z drugo pa vodovodne pipe. — Padla je brez diha.

Petnajst minut nato je prišel v sobo zdravnik Arševin Deredžijan. Takoj se je sklonil nad njo in ji z vdihavanjem skušal povrniti življenje. Na pomoč so pritekli tudi drugi zdravniki. Da ne bi izgubili niti minute, so se odločili za operacijo kar na tleh, kjer so našli dekle. Dr. Deredžijan je odprl prsni koš. Srce je bilo popolnoma mirno. Vzel ga je v roke in začel ritmično masiranje: stiskanje, popušcanje, stiskanje, popušcanje... Minute so se odmikale ena za drugo. Masirali so že pol ure, vendar srce ni odgovarjalo. Sele po uri in 25 minut je srčna mišica začela drhteti. Zdravnikovo delo je prevzel defibrilator. Smrt je bila vedno dlje, dokler ni končno popolnoma odstopila. Še malo in srce ni več potrebovalo pomoči. Prsi so same vdihnile zrak. Komaj zaznavno je Penka Najdenova prenehala biti truplo.

ZIVLJENJE PRIHAJA POČASI

Prve tri dni je bilo dekle v nezavesti. Krvni pritisk in puls sta bila neredna. Znanstveniki so usmerili vse napore v to, da bi zagotovili normalno delovanje srca in krvotoka. Možganska skorja je morala sprejeti dovolj kisika in hranljivih snovi, da bi lahko prenesla spremembe, ki so nastale v času smrti in spet vzpostavila funkcije najvišje živčne aktivnosti. Toda bolnica je nezavestno odklanjala hrano. Očitno je bilo, da je možganska skorja neaktivna.

Tretji dan je bolnica odprla oči in izgovorila nepovezane glasove. Pri ubodu z iglo je prvič izgovorila: »Boli!«

Naslednje dni je spregovorila, toda na veliko začudenje zdravnikov v rusčini. Po nekaj izgovorjenih stavkih jo je utrudilo in jo spet po-

vrnilo v stanje ravnodušnosti. Dekle se je v gimnaziji učilo ruski jezik. Znanje, ki je bilo globoko skrito v možganski skorji, je bilo obnovljeno. Po nekaj dneh je spet začela govoriti bolgarsko. — Občutila je tudi okus hrane. Slušna zapažanja je hitro obnovila, vidna pa zelo počasi. Tako je lahko pisala, brati pa ni znala. Mogoče je, da so se nekatere predstave v možganski skorji izbrisale in se jih je morala Penka ponovno naučiti. Sedaj je skoraj popolnoma zdrava — dokaz, da je mogoče telesu povrniti življenje tudi takrat, ko je od smrti preteklo že precej časa.

ZGRADBA ŽIVLJENJA SE ZAČNE RUSITI PRI STREHI

Že več stoletij je znano, da različni telesni organi zadržijo sposobnost, da ponovno oživijo tudi po smrti organizma, ki mu pripadajo. Ta čas je pri različnih organih različno dolg: od nekaj ur do nekaj dni. Najprej umrejo možgani, najbolj popolna materija, ki jo je ustvarila narava v svojem neprestanem gibanju, razvoju in izpopolnjevanju. Takoj po prenehanju dihanja se v možganih začne neizbežni pojav, ki onemogoča oživljenje vsega organizma. Človeški organizem torej začne umirati pri možganih. Primer oživitve v Sofiji je zato toliko bolj nenavaden in edinstven, saj so bile z njim zelo pomaknjene meje klinične smrti.

ODREZANA PASJA GLAVA LAJA

Leta 1543 je španski kraljevi zdravnik Andrej Vezalij odprl prsi nekega dvorjana, da bi ugotovil vzrok smrti. Ko je odmaknil pljuča, je obnemel. Srce je namreč še vedno delalo. Vezalija so prisotni obtožili, da je čarovnik in ubijavec. Obsojen je bil na smrt. Kraljeva intervencija mu je pomagala do milejše kazni — do

dolgoletnega pregnanstva v Jeruzalemu. Toda njegov primer se je razvedel in vse bolj pogosteje so bile domneve, da ne umira ves organizem naenkrat. Mnogi zdravniki so nadaljevali s poskusi (seveda tajno, ker bi jim inkvizicija neusmiljeno sodila). Nekdo je ugotovil, da žabje srce dolgo lahko živi izven organizma. Neki ruski zdravnik je mrliču odrezal prste in vbrizgoval skozi žile krvi podobno tekočino. Nohti so začeli spet rasti. Nov dokaz, da nekatere celice preživijo organizem. V sredi 19. stoletja je neki francoski zdravnik naredil še bolj zapleten poizkus. Nепrestano je vbrizgaval kri v žile odrezane pasje glave. Zgodilo se je nekaj, kar so tedaj vsi imenovali čudež: odrezana pasja glava je odprla oči, gledala ljudi, zamižala in celo poskušala lajati.

Vse to so bili odgovori, na katere so ljudje dolgo čakali, saj so odkrili nove možnosti v borbi za življenje ob hitri smrti.

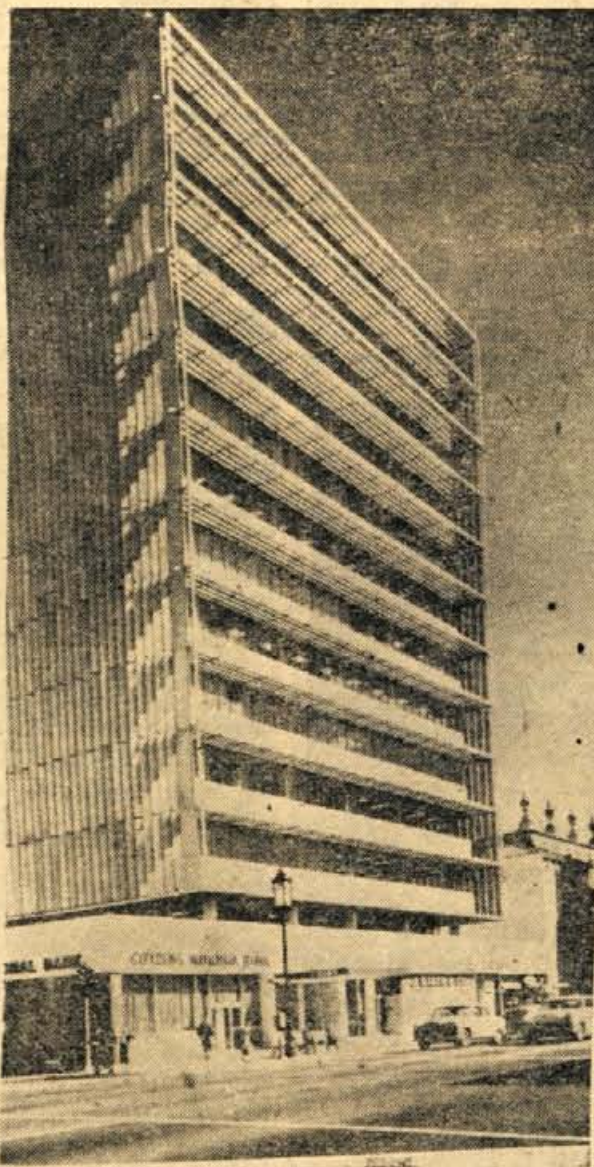
Zanimivosti

● STOLP V OBLAKIH

Sovjetski znanstveniki so izdelali načrt za stolp, ki bo visok 2 km — šestkrat višji, kot je Eiffelov stolp v Parizu in dokazali, da je mogoče takšen stolp zgraditi. Stolp bo zgrajen iz armiranega betona v obliki piramide in bi lahko služil za televizijske in radijske oddajnike z velikim dometom. Po računih je ta stolp sposoben vzdržati vse pritiske vetra.

● HRANA V RAZLIČNIH DEZELAH

V Italiji so pred kratkim objavili zanimive podatke, koliko hrane porabijo dnevno ljudje v različnih deželah Evrope in ZDA. Na vrhu lestvice so Angleži, ki dnevno pojedjo 3.290 kalorij, na drugem mestu so Američani, ki dobijo v želodec 3.188 kalorij, sledijo pa Belgijci, Francozi in Italijani. V Italiji zadnja leta naglo narašča poraba mesa, ki znaša nekaj manj kot 19 kilogramov na glavo prebivca.

VERTIKALNE CRTE NA BOČNI STRANI IN HORIZONTALNE CRTE NA FASADI ŠČITILJO PRED SONCEM NOTRANJOST TE POSLOVNE HIŠE V LOS ANGELESU

Kako lepo je videti svet!

JOHN JE DNEVE RAZOČARANO GLEDAL OKOLI SEBE IN NAJBOLJ SE JE ZACUDIL SVOJEMU OBRZU, KO GA JE ZOPET ZAGLEDAL V OGLEDALU

Življenje je prepolno nenavadnih presenečenj. Tako se niti ne moremo vsem sproti načuditi in le redke nas še pripravijo do tega, da bi bili zares zelo presenečeni.

Oglejmo si na primer kako nenavadno presenečenje je doživel ameriški pisatelj John H. Griffin, ki je po desetih letih slepote nekega dne nepričakovano spregledal. Pisatelj je sam popisal svoje trpljenje ob izgubi vida, postopno vrnitev v življenje in nenavadno milo spremembo, ki ga je spet vrnila v svet svetlobe in mu predstavila ženo in otroke. Iz njegovega sestavka povzemamo nekatere misli.

PRVA POSTAJA JE NAJTEŽJA

John Griffin je tri leta služil vojsko na Pacifiku, kjer ga je zadela bomba in mu poškodovala oči. Spomladi 1947. leta se mu je vid začel naglo slabšati in jela ga je obkrožati vsak dan gostejša megla, dokler ni nekega dne popolnoma oslepel. Tedaj je imel 26 let in zdelo se mu je, da brez vida nima smisla več živeti. Z roditelji se je nastanil na farmi v Mansfieldu. Takole je napisal o prvih dneh bivanja na farmi, ki so jo roditelji kupili med njegovo odsotnostjo in je zato ni poznal:

«Prva postaja na tej poti mraka je najtežja. Predvsem je potrebno premagati strah pred gibanjem. Toda še strašnejše je stalno sedeti in pustiti, da vam drugi strežejo. Skozi temo, s palico v roki — sem se napotil najprej po poti od hiše do kake. Po stokrat sem šel sem ter tja. Potem sem hodil po vsej farmi. Padal sem v kanale in järke, blodil po gozdu, a kar je najhujše, stalno me je bilo strah, da se mi kaj ne pripeti. Kmalu sem po tem, kako padajo sončni žarki, vedel, kje sem. Navadil sem se nekako na novo življenje in nisem ga jemal več kot zelo tragičnega. Nisem se hotel predati.»

S pomočjo matere je Griffin pridno študiral, obenem pa se izkazal tudi kot uspešen oskrbnik živine na farmi.

Poznanstvo s slepo učiteljico, ki mu je pomagala, da je obvladal strah pred javnostjo in znanim književnim kritikom ga je navedlo na to, da se je po drugem letu slepote odločil, da bo poskusil napisati knjigo.

USPEH ČEZ NOČ

Prvi roman »Vrag jaše zunanaj« je Griffinu prinesel veliko slavo, članstvo v združenju književnikov in denar ter z njim možnost, da si

ustvari lastno družino. Leta 1953 se je poročil. Najprej se mu je rodila hčerka, nato še sin. Težko si je zamišljaj, kakšna je njegova družinica, saj jo je lahko razpoznaval samo s tipanjem.

Potem pa je nekega dne, ko se je bil že popolnoma navadil na novo življenje, začutil močan glavobol, kmalu zatem pa mu je začela pred očmi poigravati rdeča

svetloba. Zaprepaščen je kmalu zbral toliko moči, da se je privlekel do hiše. Razne barve so mu poigravale pred očmi. Telefoniral je po ženo in otroke. Hotel jih je čimprej videti, ker se je bal, da ne bi izgubil priložnosti, da vidi ta tri ljudska bitja, ki so mu predstavljala vse življenje, a jih še nikoli ni videl.

Pisatelj je po tem dogodku 4 tedne preživel na okrevanju pod strogo kontrolo svojega zdravnika; a nato po

desetih letih življenja v temi, je smel pričeti s privajanjem na življenje v svetlobi. Zdravniki so ga proglasili za medicinski fenomen in ne vedo prav, kaj je vzrok, da je ozdravel.

Griffin takole zaključuje svojo pripoved: »No, ponovno videti je čudovito. A najlepše od vsega je to, da lahko vidim svojo družino. Samo nikoli več ne morem imeti vid za nekaj, kar mi pripada, ampak le kot čudežno darilo.

Za kulisami vojnih dogodkov

Kako se je končala »ljubezenska zgodba« dveh največjih vohunov prve svetovne vojne

Mata Hari je ubil njen ljubček Canaris

BILO JE NA JESEN 1917. LETA AGENTA H 21 — GETRUDO MARGHERITO ZELLE; BOLJ POZNANO POD IMENOM »MATA HARI« — JE NEMSKI VOJNI ATAŠE NA SPANSKEM, WALTHER WILHEM CANARIS POSLAL V PARIZ Z NALOGO, NAJ OPRAVI ZADNJE SVOJE VOHUNSKO POSLANSTVO — IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE POZNANI KOLOVODJA NACISTICNE TAJNE OBVEŠEVALNE SLUŽBE IN NEDVOMNO NAJSPRETNJEJSI ORGANIZATOR VOHUNSTVA, KAR JIH JE SVET KDAJKOLI POZNAL, CANARIS, PA JE TO »OPERACIJO MATA HARI« NAZNANIL FRANCOZOM...

Vohunski posli Waltherja Wilhema Canarisa, ki so mu bili predniki Grki, so se začeli leta 1914, ko je bil s 25 leti mornariški oficir in član poveljstva nemške križarke »Dresden«. Vojna ga je zatekla na odprtem morju. Ker ni imel upanja, da bi lahko prispel v kako nemško pristanišče, je usmeril svojo ladjo proti nevtralnemu Čilu, kjer pa so ga z vso posadko internirali. V taborišču je navezal stike z nekim oficirjem nemške tajne službe, ki se je izdajal za odposlanca Rdečega križa. Skupno sta zasnovala načrt o drznem pobeu in res tudi ušla. Canaris je tako 1916. leta prispel v New York, kjer se je vključil v nemško tajno cesarsko službo, ki sta jo vodila Franz von Papen in Franz von Rintelen. Ameriška in kanadska tajna služba sta ga poznali pod imenom Otto Seliger, poljski Žid, in Mojzes Meyer-

beerja. Zanimivo je, da se je Canaris obakrat skrival za lik Zida, čeprav je bil vedno pafološki nasprotnik židovstva. — Dva tedna, preden so Združene države posegle v vojno, je dobil Canaris nalogo, naj pospeši izpolnjevanje nevarnih sabotažnih in vohunskih poslov, zato je odpotoval v Spanijo, da bi tam organiziral vohunsko središče.

ZAGORELA PLESALKA

Nekoč je mladega Canarisa pot zanesla v slovit madriški nočni lokal »Trocajer«. V njem je prvič srečal plesavko Getrudo Zelle — zagorelo, očarljivo in nadarjeno hči holandskih staršev, rojeno na Javi, ki je kot umetnica prevzela ime Mata Hari, kar po arabsko pomeni »jutranje oko«. Oficir ni bil lep, toda s svojo prusko uglajenostjo in trdotno notranjega častihlepa jo je očaral, da se je med njima razvila ljubezen.

Canaris je bil na Španjskem uradno vojni ataše, njegovo delo pa je bilo pre-

cej drugačno. Pripravljati je moral bazo za nemške podmornice vzdolž obal nevtralne Spanije, organizirati v lukah vohunsko službo za kontroliranje zavezniške plovbe in skrbeti za tihotapljenje agentov na španski dvor. Glavna Canarisova naloga pa je bila: pošiljati nemške agente čez Pireneje v Spanijo. Za to delo naj bi po navodilih njegovega prvega predstojnika — veleposlanika in barona Eberharda von Stohrerja (ki je bil tudi v drugi svetovni vojni nemški poslanik v Spaniji) uporabil vohunko. Canaris je po dolgem moleovanju in obljubah, da se bosta znova sestala in da bo postala najslavnejša evropska plesavka, za ta posej najel Mata Hari. S holandskim potnim listom je odpotovala v Pariz, kjer je plesala in postala glavna Canarisova vohunka v Franciji. S svojo lepoto in umetnostjo je očarala vso francosko prestolnico, tako tudi visoke oficirje vojske in mornarice. Na njenih sprejemih na posestvu blizu

Boulogenskoga gozda so se pričeli zbirati celo oficirji francoskega glavnega štaba. Marsikatera vojna skrivnost zanjo ni ostala skrita in o Canarisu sporočala v Spanijo podatke o premikih čete, o novih ofenzivah, utrdbah, obrambnih načrtih...

JUTRANJE OKO

Njen ljubček, Canaris, pa se je v Spaniji čedalje bolj ohlajal; njegova pisma so bila vse redkejša. Preveč je bil zaposlen, da bi lahko izgubljal čas v ljubezenskih izlivih. Tako je Mata Hari postala zanj samo agent H 21. Nekoč 1917. leta je preko Holandske potovala v Köln, kjer je imela v operi zmenek z visokim oficirjem nemškega glavnega štaba. Poročati mu je morala o važnih premikih čete iz Anglije v Francijo in o podrobnostih zavezniških obrambnih črt. Ker je na poti, ko se je z ladjo vračala v Francijo, izvedela, da so jo razkrinkali, se ni izkrcala na francoskih tleh, ampak je nadaljevala pot v Spanijo.

Vrnila se je h Canarisu, ki je bil še vedno ožepodar njenega srca; on pa je ni bil najbolj vesel in se je zelo razjezil zaradi njenih »ljubezenskih poslovljččin« v Parizu. Naposled se je pomiril in teden dni (Nadaljevanje na 11. strani)

Koliko spiyo otroci?

Verjetno nihče izmed nas ni pomislil, koliko ur spi dojenček in koliko ur šolar. Matere prav gotovo vedo, da je zdravo, če otrok dosti spi. Nemški zdravnik dr. Theodor Hellbrügge je znanstveno obdelal vprašanje otroškega spanja.

Koliko spi novorojenec? — Zmotno je mnenje tistih, ki mislijo, da novorojenček prepi ekora ves dan in vso noč. Vsega skupaj spi res 15 ur. V prvih treh tednih je 40 odstotkov dneva in noči zbučen. V prvih tednih še ne pozna dneva in noči. Spanje in bedenje je približno v enakih delih porazdeljeno na dan in noč. Ni rečeno, da je samo takrat buden, ko kriči. Večina vseh malih otrok želi imeti vsake 3 do 4 ure hrano, to je naravno in pravilno. Torej je zmotno, če rečemo, da mora ponoči vseli 10 ur mirovati. — V četrtem mesecu starosti se že vključuje v sistem dneva in noči. V tem času moramo njegovo spanje »vzgojiti«. Če je ponoči siten in joka, ga kar

pusimo. V tej starosti ga ni treba prav nič pomirjevati. Najboljša metoda, da malega odvadimo demonstrativnega vpilja je, da ga pustimo, da kriči. Po dveh, treh nočeh se ne bo več ponovilo (če je otrok zdrav).

Otrok, ki je star od dveh do štirih let, potrebuje 13 in pol ure spanja. Od tega naj spi 2 uri popoldne. Spanje po kosilu je zelo potrebno in mati naj vztraja pri tem, da jo mali uboga, čeprav zunaj vabi sonček, park ali mali prijatelj. Otroci v tej starosti želijo spati vedno le s »pupo ali medvedkom« ob sebi. Seveda jim to dovoli-

mo. Če jim že ne zapoje-mo lepo posem, jim pustimo vsaj to, kar jih uspava in umirja. Otroci v tej starostni dobi so že tudi navsezgodaj pokonci. To je normalno, zakaj že ob 19. uri otroci v teh letih trdno spiyo in zato ni čuda, da so že ob 6. uri budni. Otroci od šestega leta dalje rabijo 10 ur spanja in navadno ne morejo zaspati že v zgodnjih večernih urah in zato seveda potrebujejo daljše jutranje spanje. Dr. Hellbrügge pravi, da bi bilo dobro zaradi otrok, če bi začeli šolski pouk malo kasneje; tako bi bili učni uspehi boljši.

Kaj bomo oblekle v počitnicah?

Letos se prav nič nismo občutili tople pomladi, bliža pa se nam že poletje in z njim počitnice, ki se jih že vsi veselimo. Verjetno nas bo zvrabilo morje in bomo nekaj dni preživele ob jadranski obali.

Ne bi bile žene, če se ne bi vprašale, kaj bomo oblekle. Bomo lahko lanski garderobi dokupile kaj novega? Če ne, bomo skrbno pregledale lanske obleke in si jih, če bo potrebno, preuredile.

Zelo je v letošnji modi priljubljena svila. Vzorci so z geometričnimi liki (v klasični barvni kombinaciji črno-beloj, rožasti, črte, pike. Res,

velika izbira. Za na morje si lahko privoščimo malo drznejši dekolte (hrbtini). Globoke gube v krilu so si našle tudi pri popoldanskih oblekah mesto. Kratke hlače, h katerim lahko nosimo različne bluze, pulje iz bombaža, so nam lahko vedno zveste spremljevalke. Če smo vitke in če rade nosimo dolge hlače si jih ukrojimo iz svile, zraven nosimo isto bluzo. Nova ustvaritev ženske fantazije so hlače, ki imajo pomaknjen pas. Seveda so take hlače dovoljene le na plaži. Zgoraj lahko nosimo kratek bolero, ki je pogosto obrobjen s čipkastim volanom.

Nekaj o usnjenih jopičih

V trgovinah se dobijo prav lepo izdelani usnjeni plašči ali suknjiči. Mnoge ste si ga že kupile. Verjetno ste z njim zadovoljne, saj je res zelo praktično oblačilo. Vendar moramo paziti, kaj nosimo pod njim. Je izrazito športni del obleke in moramo tudi temu primerno izbrati ostale kose obleke. Res ne bi bilo primerno, če bi zraven nosile rožasto široko krilo, pod katerim bi imele še široko skrobijeno kombinžo. Pod usnjeno jopko spadajo bolj ozka krila iz športnega blaga. Lahko tudi nosimo nagubano krilo iz terilena. Blago naj bo gladko, karirano ali pepita. Čevlji naj bodo športni brez pete ali z nizko peto.

Usnjeni plašč ste nosile s pasom, sedaj vas pa motijo zmečkamo,

gube, ki so nastale v usnju. Temu se da pomagati. Gube boste odpravile, če boste vzele likalnik, na gube položile suho krpo in z likalnikom, ki naj ne bo toplejši kot za likanje najlona, lepo zlikale, nato pa zlikano mesto previdno skrtačite.

Včasih ne vemo

● Ali bi prtiček (iz blaga), ki ga kot gost dobimo, po jedi zopet lepo zložili ali pa bi ga položili zmečkanega poleg krožnikov? Niti eno niti drugo. »Površno« ga zopet zložimo, vendar pazimo, da ga ne bomo zložili po starih zalikanih robovih. Papirnate prtičke pa lahko

VZOREC SVILENE POLETNE OBLEKE JE GEOMETRIČEN (CRNO-BELO). KROJ KOT VIDITE JE PREPROST, PAS JE RAHLLO POUJARJEN, KRILU PA NE PRETIRANO ŠIROKO. NOSILE GA BOMO OB VSAKI PRILOŽNOSTI, ZLAŠTI PA NA DOPUSTU IN V OBMORSKIH KRAJIH. PODOBNE TKANINE SE NAJDEJO TUDI V NAŠIH TRGOVINAH.

LJUBEK MLADOSTNI KOPALNI MODEL. NARAMNICE SO OZKE, HRBTNI IZREZ JE ZELO GLOBOK. ČRTE SO ZOPET ZELO PRILJUBLJENE IN PRI HLAČKAH JE FRANCOŠKI IZREZ. MORDA SE BODO V NAŠIH TRGOVINAH TUDI POJAVILI PODOBNI MODELI, KI BI BILI ZELO ZAŽELENI.

Mali nasveti

● ZNOJNE MADEŽE odstranimo iz volnenih puloverjev in jopic tako, da jih zdrgnemo z močno slano vodo. Če to ne pomaga, jih na

novo zdrgnemo z alkoholom. Potne madeže iz spodnjega perila operimo v vodi, ki smo ji dodali kisa.

● MILO — Bolje je, če si kupimo vedno več mila skupaj, da ga imamo na zalogi. Milo lepo režemo z nožem, ki smo ga za nekaj trenutkov pomočili v vrelo vodo.

● SMOLNATE MADEŽE zdrgnemo s špiritom.

PEVEC IN IGRAVEC

Frank Sinatra o sebi

Franka Sinatru smo nazadnje videli v njegovi dvojni vlogi pevca in igravca v filmu »Prijatelj Joys«, samo kot igravca se ga spominjamo iz »Nekateri so pritekli«, samo slišali pa smo ga v »Treh novčičih v vodnjaku«. Če vam je všeč ali ne — to je vaša osebna stvar, ki nič ne spremeni na tem, da »Frankieboy« ni samo eden najbolj priljubljenih pevcov, ampak danes tudi že eden najbolj znanih hollywoodskih igravcev.

Razen tega pa je med najmočnejšimi političnimi osebnostmi filmske metropole sveta. V predvolilnih bojih je nastopal za Kennedyja in pričakovali so, da bo imeno-

Film

van za ameriškega ambasadorja v Italiji. Vendar pa je ta načrt, kot vse kaže, kasneje propadel in Frankie je še vedno v Hollywoodu in kralj najmočnejšega »clana« v filmskem mestu. Sinatra je namreč tudi eden izmed hollywoodskih upornikov in je zbral okoli sebe vrsto igravcev, med katerimi so Peter Lawford, Dean Martin, Shirley Mac Laine in Lauren Bacall. Kot tako pomembna osebnost Sinatra zasluži pozornost in zato objavljamo njegov intervju za italijanski časopis »Cinema«.

FOTOVANJE ZA NEKAJ BESED

Ba, res je, da nimam rad intervjujev — in jih tudi skoro nikoli ne dajem. Na kratek razgovor z vami sem pristal samo zato, ker

sem slišal, da ste mi sledili v New Yorku in v Hollywoodu in šli za menoj celo v Las Vegas.

Vprašate, zakaj govorim v žargonu. Zelim, da so moji odgovori iskreni in spontani. V običajnem življenju pa najpogosteje človek govori žargon... Veste, ne znam govoriti, kot pišejo v knjigah. Končno — saj ne pišem. Besede izginejo, samo misli ostanejo, pa naj so bile izrečene kakor koli...

Naj začnem s svojimi prvimi koraki, ki sem jih napravil, deset mesecev po rojstvu. Rodil pa sem se pred polnimi šestindvajsetimi leti. Zdi se mi, da me je življenje čisto razvajalo. Namreč, kmalu sem uspel — s petjem. Ko se je to začelo, je šlo vse lahko. Denar je sledil denarju, uspeh uspehu. Plošče so se začele vrteči, od črne do — zlate in milijonskih naklad. Jaz pa sem pel, ker sem znal samo to...

V življenju sem imel tudi krize. Prva je bila moja ločitev od Ave Gardner. Veste, Ava je še vedno moja slaba točka. Druga, mnogo večja kriza, je bila povezana z ločitvijo od moje druge žene, njej sem tudi posvetil pesem

»Nancy«, ki mi je prinesla slavo. Tedaj sem mislil, da je zame vse končano. Potem pa me je družba sprejela in me rešila iz te duševne depresije, ko sem mislil na to, da bi pustil tako petje kot film...

VLOGA ZA VEČNOST

Od vseh svojih filmskih vlog najbolj cenim tisto v filmu »Od tod do večnosti«, ne zato, ker sem zanj dobil Oskarja, ampak zato, ker mislim, da je Maggio sijajen mož, nežen človek, iskren tovariš... in pa zato, ker v tem filmu v svoji dotedanji karieri nisem zapel niti ene note...

Od pesmi pa mi je najbolj pri srcu »Nancy«... Iz določenih, čisto osebnih razlogov. V intimni družbi, kadar razpoloženje doseže najnežnejše tone, si jo pogosto zapojem. Takole, potihoo...

Vprašate me za »clan«. Veste, nisem noben diktator. Kličejo me »general«, »dago«, »dekan«. Vendar nikoli ne odločam, dokler se nisem posvetoval z Deanom Martinom, Petrom Lawfordom, Shirley Mac Laine, Samyjem Davison, Judy Garland in drugimi člani. Pri nas velja pravilo »vsi za enega, eden za vse«. Tudi odločitve so take...

Izviram iz italijanske družine in zato je v meni nemirnost in smisel za humor, tisti romanski. Toda ne maram hoditi v Italijo. Tam sem doživel skoraj popoln polom, ko sem pred nekaj leti imel v Rimu koncert. Zdeli pa sem pokazati najboljše petje, kar ga zmorem...

Bo „Božanska komedija“ res božanska?

V Zagrebu — precej tudi na njegovih ulicah — se je 23. aprila začelo snemanje novega »Jadranskega« zabavnega filma. Vendar ne gre tokrat za malo »resnejše« delo, kot je bil npr. »Seki«, namreč resnejše, kar se tiče obetov, da bo film res zabaven. To nam obeta predvsem ime glavnega scenarista Zike Zivulovića — Serafima. Seveda pa nam ime tega našega znanega humorista, ki se je doslej uveljavil s krajšimi deli (in prav zato), še ne more zagotoviti resnične humoristične kvalitete filma. Toda k temu lahko dodamo še ime drugega scenarista in obenem režiserja filma: Fadil Hadžić (ki je v teh dneh tudi doživel prvo uprizoritev svojega novega odrskega dela). S tem so

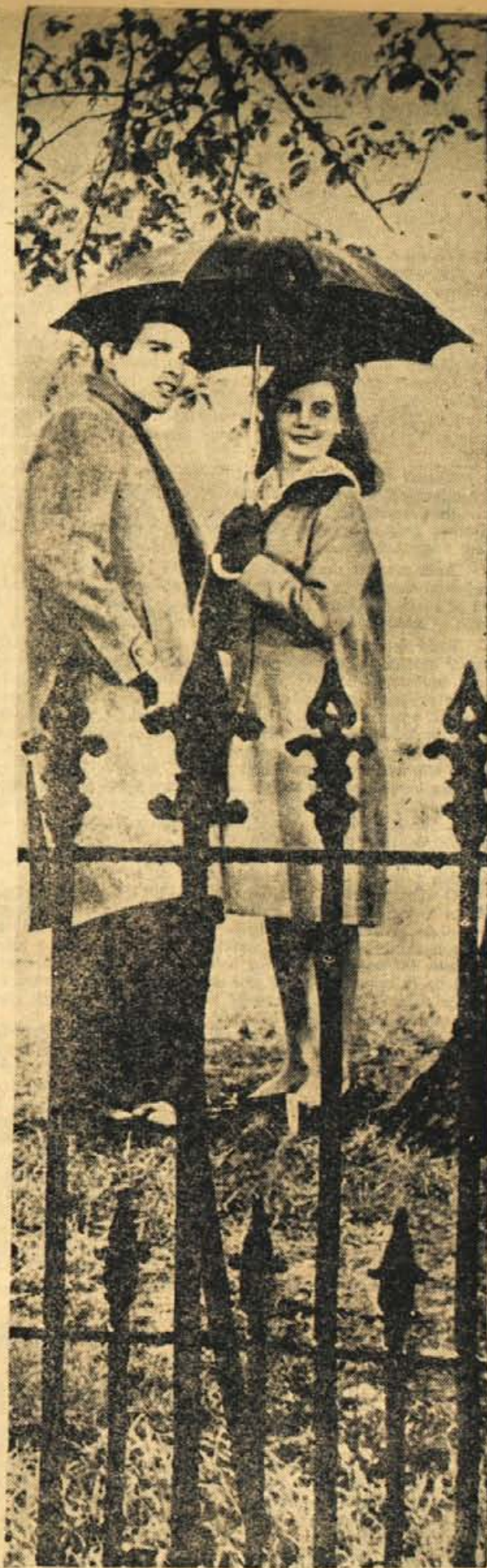
možnosti za uspeh in resnično zabavnost te komedije spet narasle, toda... nobena generacija ni tako močna, da ne bi mogla odpovedati, sicer pa je tudi režiser Hadžić v svojih izjavah oprezen, ker...

»Danes pri nas snemati komedijo je precej odgovoren posel. Te dni so časopisi polni kritiziranja dosedanjih domačih komedij. So izjeme, toda v glavnem se misli, da doslej naše komedije niso zadovoljile. Gotovo razumete, da se v takšni situaciji ni prijetno lotevati dela, ki ga vsi že vnaprej pričakujejo z nezaupanjem. Vendar pa po drugi strani to ustvarjavec lahko izziva, da bi napravil nekaj boljšega, bolj originalnega, kar bo zapustilo šablone. Moja ekipa in jaz želimo

doseči to in si prizadevamo napraviti tak film, ki bo tudi — duhovit.«

Za kaj gre v »Božanski komediji«? Zveze z Dantejevim istoimenskim delom nima nobene. To je komedija o dobrem človeku, ki zaradi svoje pretirane dobrote pada iz ene komične situacije v drugo. Misel filma pa naj bi bila: prijateljstvo med ljudmi. Igravsko ekipo sestavljajo: Mile Gatar, Boris Dvornik, Ana Pavić, Manja Golec, Mića Tomić, Radmilo Čurčić in Mirko Vojković.

Ali bo »Božanska komedija« zares božanska ali vsaj zabavna, pa bomo morda videli že v Pulju. Do takrat so vsake napovedi bolj ali manj tvegaše, vendar pa se nam najslabšega ni bati...

NAJBOLJ ISKANA MLADA HOLLYWOODSKA IGRAVCA WARREN BEATTY IN NATALIE WOOD STA BILA PARTNERJA V FILMU »RAZKOŠJE V TRAVI« TRIINDVAJSETLETNA NATALIE WOOD, NADARJENA IN LEPA IGRAVKA, ŽIVI PO REKU: »KAJ ZELIM, TO TUDI DOSEZEM«. NASLEDNJA IGRAVKINA ŽELJA JE »OSCAR« — VSAKDO, KI JO POZNA MENI, DA GA IMA ŽE V ŽEPU

Neznansko sem si želel, da bi bilo tako in mi ne bi bilo treba stopati skozi vso igralnico. Toda moral sem. Hudo bi bilo, ko bi velikani ugotovili, da se nima česa bati, v tem primeru bi moral v nekaj sekundah izginiti iz kazina. Toda odločili smo, da možakar ne bi smel biti sam v kazinu ter da mora nekdo paziti nanj. Niti za trenutek ga nismo smeli pustiti samega.

In tako sem prvi stopil skozi vrata v vrvež Haroldovega kluba in se pripeljal naravnost skozi gnečo proti svojemu mestu v kotu poleg vrat v naslednjo dvorano. Obrnil sem se in smehljal se prikimal možakarju z vozičkom, kakor da se poslavljava in odšel naprej, vendar tako počasi, da ni preveč zaostajal. Potem sem se za trenutek ustavil poleg rulete in počakal, da je odšel mimo. Pustil sem mirmo še nekaj ljudi in zatem odšel za njim. Vendar nisem boljšal vanj, oziral sem se po dvorani kakor radovednež. Vsaj takšen sem se moral zazdeti vsakomur, ki me je slučajno videl.

Ničesar nisem opazil, kar bi me lahko vznemirilo. Okrog mene je bil igralni vrvež in vročično hlastanje najživahnjšega dne v letu. Očitno me ni nihče opazil ter posvetil posebno pozornost možakarju z vozičkom. Kolikor sem vedel, je za dvigalom, povsem skrit, stal stari voziček. Bil sem prepričan in vesel, da gre vse po našem načrtu.

Toda ves čas sem se zavedal, da bi lahko nekdo videl moža, kako je pripeljal voziček iz predverja, kjer ni imel ničesar iskati. Gostom se to ne bi zdelo sumljivo. Kakšen uslužbenec bi se že začudil, vendar ne bi bil tako prizadeven in služben, da bi vprašal, kaj je možakar počel zunaj.

Toda detektivji za zrcalom: so ga opazili, ko je pripeljal voziček v dvorano? Morda ne, njihova glavna naloga je bila opazovati igralne mize, ne tega možakarja in voziček. Toda predpostavimo — kaj, če so ga videli, ko je prihajal iz predverja, kaj potem? Bi bili presenečeni, ali bi ga pozneje povprašali, kje je bil? Zdelo se nam je, da bi jim bilo to sumljivo. Toda možakar je hodil sam, po svoji lastni volji. Morda pa bi se le samo čudili, čeprav je bilo nenavadno, da je bil v predverju.

Toda mogoče so ga videli že prej, ko je peljal svoj pravi voziček za dvigalo k mizi. Morda so ga videli, kako je šel prek dvorane k predverju brez vozička in zdaj, nekaj minut zatem, kako se je vrnil nazaj v igralnico — naenkrat z nekakšno sumljivo dvokolico. Toda ko smo delali načrt, smo menili, da tega ne bi opazili, saj so bili preveč zaposleni z opazovanjem igralnih miz in kockarjev. Bil je preživahan dan, da bi oprezali za možakarjem z vozičkom, ki prevaža nekaj sto srebrnih dolarjev.

O vsem tem sem premišljeval, ko sem stopal skozi kazino in želel sem, da bi se vse izteklo lepo in tako, kakor smo upali. Toda nad vsem skupaj je ležala grozeča mora: morda so nas odkrili? Bil sem možki, ki bi ga prvega zgrabili, če bi kaj zasumili. Bil sem bradač v zeleni srajci, ki se je tako živahno razgovarjal z uslužbencem, ki je vozil denar. Prav v nekaj naslednjih minutah, ko bi stal ob vhodu iz Lincolnovega drevoreda, bi bil speča raca za lovca. Lahko bi me obkolili in zgrabili, preden bi utegnil premakniti roko. Saj so bili povsod po kazini.

Stopal sem po ozkem prehodu med mizami, nekaj jardov za vozičkom, in oblival me je spet hladen znoj. Velikan se je ustavil ob železnih vratih pred majhnim hodnikom, ki je vodil v blagajniško sobo. Stal sem blizu njega in videl, kako je pritisnil na mali gumb v zidu ter slišal, kako je pozvonilo v blagajniški sobi. Nisem mu videl v obraz, ker mi je kazal hrbet, toda čutil sem, kako se zavedava prisotnosti sosedu in kako sva odvisna drug od drugega. Stisnjeni zrak je zacvilil, varnostna vrata so se počasi odprla in možakar je vstopil, poriva je pred seboj voziček. Med množico sem se pridrenjal do svojega prostora ob vratih.

Postavil sem se zraven igralne mize ob južni steni, od koder sem lahko opazoval železna vrata. Zdaj so bila spet zaprta. Z očmi na zeleni mizni oblogi sem stal in poskušal delati neprizadet videz, kakor da sem eden izmed gostov v množici. Vse, kar sem lahko storil, je bilo čakati: ali na tri, morda štiri pare rok, ki me bodo nenadoma zgrabile, ali pa na visokega moža, ki se bo končno morda le vrnil.

XVII.

Sicer pa čakanje ni bila tako slaba stvar. Kar z zanimanjem sem opazoval igro in radovedno čakal, če bo igralec — gospa srednjih let s temnimi naočniki — kaj zadela. Zdaj nisem imel več kaj početi, moral sem le stati in čakati. Priznati moram, da sem si zunaj, v predverju, zares želel, da bi bil kdo resnično v vozičku. Jerryjev glas iz zvočnika je zvenel tako resnično in nepotvorjeno. Zdaj, ko sem stal ob igralni mizi, se mi je zdelo, da je možakar v beli srajci verjel, kar mu je povedal glas iz vozička. Človek vselej verjame svojim čutilom in možakar v beli srajci je bil prav gotovo prepričan, da v vozičku nekdo sedi. Slišal je, kako je oni odgovarjal in se vmešaval v naš pogovor, velikost vozička pa se mu je zdelo verjetno kar pravšnja. Brzkone je res verjel naši zgodbi.

Toda skrbelo me je, če je tudi verjel, da bi ga tisti iz vozička lahko ubil. Ni mi preostalo drugega, kot da sedim in čakam, kaj se bo zgodilo. Samega sebe sem želel prepričati, da končno vendar ni varoval svoj denar, temveč lastno življenje. Zato morda tudi ne bo izkoristil eventualne priložnosti. Ko bi bil v njegovi koži, se ne bi upiral in napravil, kakor bi mi veleli. Tako sem si dopovedoval. Ženska, ki je igrala pri mizi, je imela srečo in zadelo. Zdaj je čakala na naslednjo igro. Onstran dvorane so bila železna vrata še vedno zaprta in v mislih se mi je porajal dvom: ljudje so vendar različne narave. Ne mislijo vselej logično in razumno. Spet me je pričel obliivati hladni znoj. Bal sem se.

Jerry je bil bister. Čeprav je mlad, je pametnejši, kakor se mi je prej zdelo, to sem občutil takrat pri vratih. Dva tisoč milj od Renoja in dolgo

pred akcijo je natančno opisal, kakšne občutke bom imel na tistem mestu. »Ne boš mogel točno oceniti časa, Al, mi pa moramo temu možakarju pustiti dobrih šest minut. Uporabiti boš moral uro stoparico. Gledal boš nanjo in če ga ne bo čez šest minut, se obrni, odidi ven, stopi v avto in odpeljali se bomo, še preden bo kdo trenil.«

Zdaj sem držal uro v hladnem žepu in jo sprožil v trenutku, ko je možakar z vozičkom pozvonil pred hodnikom v blagajniško sobo. Stal sem pri igralni mizi in čakal. Zdelo se mi je, da je minila minuta, dve, tri, dobra polovica odmerjenega časa. Vzel sem uro iz žepa in pogledal nanjo, kakor da je običajna žepna ura. Svetli kazalec je kazal le nekaj nad eno minuto in ustrašil sem se — morda se je ura ustavila. Potem sem še enkrat pogledal nanjo in videl, kako je kazalec tekel od petnajstih na dvajset sekund. Ura je tekla in minila je torej šele dobra minuta. Dvomil sem, če bom lahko še dolgo brzdal svoje živce.

Uro sem položil v žep in sklenil, da ne bom pogledal nanjo, preden ne bodo minile približno tri minute. Čakal sem. Nič se ni pripetilo. V dvorani se ni nič spremenilo, jaz pa sem čakal in zdelo se mi je, da čas strahotno počasi teče. Gledal sem na zeleno mizo, v meni je naraščal nemir. Nenadoma se mi je zazdelo, da je minilo gotovo že šest, morda celo osem minut. Nisem mogel več vzdržati in potegnul sem uro iz žepa. Minil sta dve minuti in petinideset sekund. Za trenutek sem zatisnil oči in glasno vzdihnil.

Ljudje onstran mize so se mi nenadoma zazdeli nevarni, čeprav so bili povsem običajno oblečeni. Zdelo se mi je, da me bodo nenadoma prijeli ter zvezali ali mi potinili cev pod rebra. In pa: kako me izza zrcal na steni opazujejo detektivji, ki že ves čas vedo, kaj počnem v kazinu? Prišel sem šteti: Sto eden, sto dva, sto tri... Nekje sem čital, da čas hitreje teče, če šteješ. Tako sem odštel približno dve minuti in ko sem znova segel po uro v žep, so se težka vrata odprla in skozi je stopil možakar v beli srajci, pa zavil, poriva je voziček preko dvorane, naravnost proti meni.

Nemarno sem se obrnil od igralne mize, stopil nekaj korakov proti vhodu z drevoreda in se ustavil poleg vrat. Hotel sem napraviti resen videz in segel po zavojček cigaret v žepu. Nekaj jardov od mene je možakar porival svoj voziček in na njegovem pokrovu je ležala obla, polna platinena vrečica.

Velikan v platneni srajci se je ustavil zraven mene. Odprl sem usta in dejal: »Takole, poslušaj!« Smehljal sem se s cigareto v ustih ter roka-ma, zataknjenima za pas, in pokimal proti vrečici, ne da bi jo sam pogledal. »Vzel bom tole vrečico in odšel skozi vrata. Stopil bom v avtomobil, ki stoji zunaj. Dvakrat bomo zatrobili. Ko bo tale v vozičku zrel al trobljenje,« sem spet počimal proti vozičku, »bo odprl staro s'eno in stekel skozi vrata. Imel bo pripravljen samokres in če boš kaj poskušal, bo streljal.« Za trenutek sem umolknil in kljub nasmehu poskušal, da bi imel čim nevarnejši in zlobnejši pogled. To je bilo važno, kajti če smo hoteli varno zbežati, ga je bilo potrebno počeno zastražiti. »Če pa v avtomobilu še ni zunaj, gospod,« sem dejal s poudarkom, »če je zamudl,« o-spod, stojte lepo tukaj in čakajte! Prav tu, kjer stojite z vozičkom. Se o razumeli? Čakajte tukaj, dokler ne slišite davakratnega trobljenja. Če avtomobil še ni, bo pripeljal v petih, najkasneje v petnajstih minutah. Čakajte, dokler ne pripelje in zatrobil. Tedaj bo moj partner skočil iz vozička. Razumete? Ste dojeni, gospod?« sem se mu prijazno nasmehnil.

Prikimal je. »Došel sem vse izpolnil, mar ne? Glas mu je rahlo vztrepetal in pogledal je na voziček. »Čakal bom, nikar ne skrbite. Rad bi le, da bi bil vaš prijatelj miren in se ne bi togočil. Stiril bom vse, kar ste mi rekli. Svojo vlogo sem odigral...« glas mu je postal tanjši, »le tega ne bi želel, da bi tole zadnje minuto podivjal. Ne bi rad...«

Prekinil sem ga. »Ubogajte navodila,« sem tiho dejal, »pa bo vse v redu. Saj ne nameravam streljati kar vse po vrsti in tiste, ki mu nič nečejo.«

Za trenutek sem utihnil in se obotavljal. Sledeče krotnje skoraj nisem mogel napraviti. Potem sem globoko vzdihnil, stegnul roko, zgrabil vrečico, se obrnil in zdirvel skozi vrata v temno Lincolnovo ulico.

Avtomobila ni bilo nikjer. Enostavno — ni ga bilo. Tam, kjer bi moral stati naš avtomobil in prikolica, je bil prazen, pust pločnik. Nisem mogel verjeti, to mi ni šlo v možgane in mislil sem, da sem oslepel. Oziral sem se okrog sebe in oprezal, kje neki bi utegnil biti. Opazil sem, da delam kratke korake — sprva proti severu, potem proti jugu, pa spet postojim na mestu, s plateno vrečko v rokah. Misliti nisem mogel; bil sem kakor podgana v pasti — nemočen, da bi kaj ukrenil. Saj pravzaprav ničesar nisem mogel storiti. Saj vendar nisem mogel brezglavo zdirjati nekam po ulici, to bi pomenilo, da tečem v očitno nesrečo. Tja, od koder sem prišel, se nisem mogel vrniti. Zbežati na desno ali na levo tudi ni bilo mogoče, na mestu pa tudi ni kazalo ostati. Avtomobil s prikolico ne bi smel odpeljati, vendar je! Nehal sem capljati sem ter tja, obstal sem v poltemnem drevoredu pod nebom, posutim z neonskimi svetilkami, in zdelo se mi je, da na vsej mili zemlji ni prostora zame.

XVIII.

Mišice so se mi stezale, hotel bi nekaj storiti, vendar me je neka nevidna sila — kakor par namišljenih rok — obdržala na mestu. Obvladal sem se, ostal na mestu in razmišljal medli noči v tujem mestu Renoju. Dvajset jardov stran je po Douglasovem drevoredu prišel nek možki, me neprizadeto pogledal in izginit za vogalom Haroldovega kluba.

EIFFEL - veliki genij

Pariza si brez slovitoga Eiffelovega stolpa ne moremo predstavljati, nasprotno pa je njegov konstruktor prav malo znan. Rodil se je 1832

mlada rast

v Franciji in študiral gradnje mostovnih konstrukcij. Te so takrat postale pereč problem zaradi hitrega razvoja železnice. Začel je neumorno delati, povzročil v gradnji pravo revolucijo, tako da so ga imenovali za očeta moderne konstrukci-

je. Vse dotlej so bili mostovi iz kamna in opeke, njegovi pa kovinski, ki so se sestavljali neprimerno hitreje in so bili celo cenejši. Tako je zgradil nekaj mostov, najznamenitejša pa je drzna konstrukcija kovinskega visečega mostu na Portugalskem; njegovo delo je tudi podstavek ogromnemu kipu Svobode v newyorškem pristanišču. Najbolj pa je bil ponosen na stolp, ki je bil namenjen kot simbol svetovni razstavi v Parizu l. 1889. Gradili so ga dve leti (1887-1889). Ob otvoritvi je dejal: »Zdaj ima francoska zastava najvišji drog!« Pravi na vrhu si je uredil stanovanje, a ga pozneje spremenil v laborato-

rij. Tam je študiral o vplivu močnih vetrov na razne konstrukcije in zgradil prvi vetrovnik. V starosti 89 let je začel pisati knjige in do konca življenja (1923) napisal tri. Tako je s stolpom in drugimi zgradbami postavil spomenik svoji genialnosti.
MIRKO OMERZA

VRSTA PRED PRODAJALNO SLADOLEDA. ŽENA. FANTJE SE PRERIVAJO TUDI S HARMONIKO NA HRBTU

Nezvesti prijatelj

Spoznala sta se šakal in kamela in postala sta prijatelja. Lepega dne reče šakal kameli:

»Na onem bregu reke raste sladkorni trs. Preplavajva tja! Ti se boš najedla trsa, jaz pa bom nalovil rib.«

Kamela je bila takoj zadovoljna. »Sedi mi na grbo,« je rekla, »in preplavala bova reko.«

Nedaleč proč se je bohotila njiva sladkornega trsa. To je bila za kamelo obljublje-

na dežela in brž je hlesnila po trsu, šakal pa je pri reki lovil ribe. Kmalu je nit do grla pritekel h kameli, začel je veselo skakati okoli nje in na vse grlo lajati.

Ko so ljudje v bližnjem naselju zaslišali šakalov lajež, so pograbili palice in pritekli na njivo. Zgledali so kamelo, ki je hrustala sladkorni trs in jo začeli pretepati. Komaj jim je ušla. Na pol mrtva je pribežala k reki.

Šakal je zajezdil kamelo in ta je zaplavala v reko. Kamela ga je med plavanjem vprašala:

»Povej mi, zakaj si tako glasno lajal?«

»Ne vem,« je brezbržno dejal šakal. »Imam pač tako navado, da po dobrem kosilu glasno lajam.«

»Če imaš tako navado, potem pač nisi kriv, da so me pretepli,« je dejala kamela.

Na sredi reke, kjer je bila vođa najbolj globoka, pa je kamela nenadoma rekla: »Šakal, skopajva se, rdi se mi, da si umazan.«

»Nikar,« je zajavkal šakal, »nikar, saj vendar ne znam plavati.« Kamela pa je rekla: »Veš, tako navado imam, da se rada okopam, posebno še, kadar me ljudje natepejo.«

Komaj je to zgovorila, že se je potopila.

Ko se je spet dvignila nad gladino, šakal ni več sedel na njeni grbi.

Za šakalom nihče ni žaloval in nihče ga ni pogrešal.

Tako se zgodi z nezvestimi prijatelji!

Vlak pelje na vzhod

(Nadaljevanje s 3. strani)

postala kljub ugodju dolgočasnica. Izjema so bile le večje železniške postaje, kjer je vlak stal za 10-15 minut. Prav na vsaki taki postaji smo izstopili in si ogledali postajna poslopja, ki so s svojo arhitekturo, mozaiki, slikami in čistočo res vredna ogleda. Kdor bo kdaj potoval po SZ, naj si jih ogleda!

Pozno popoldne naslednjega dne smo izstopili v obalnem mestu Krima - Simferopol. To je precej veliko mesto, v katerem živi 120.000 prebivalcev. Pripravili so nam lep sprejem in nam poudarili mnogo cvetja, mi pa njim miniaturno rudarsko svetilko. Posebno pa smo bili presenečeni, da so ta sprejem pripravili za nas Jugoslovane, medtem ko so Poljake skoraj prezrli.

Ruska mesta v prihodnosti

Po pisanju sovjetskega tiska so v Sovjetski zvezi izdelali urbanistične načrte za perspektivni razvoj sovjetskih mest. Vsako mesto bo razdeljeno na stanovanjske četrti s 1.500 do 2.000 prebivalci. Vsaka takšna četrt bo obkrožena z zelenim pasom, imela bo svoje trgovine, delavnice in družabne kotičke. Za širi do šest naselij bodo organizirali skupno preskrbo, imeli pa bodo na razpolago tudi športna igrišča in kino dvorane.

CESTA DO MORJA

Vozili smo se po lepi, nozovi avtomobilski cesti proti južni obali Krima. Ta cesta, ki jo na posameznih odcelih še delajo, je od Simferopola do Jalte elektrificirana, na njej je zelo gost avtobusni in trolejbusni promet. Na ta način so oblastno mesto Simferopol približali morju, močno poživili delavski turizem in napravili Jalto za nedeljsko izletniško točko za delavce iz osrčja Krima. Kraji skozi katere smo se vozili, so lepi. Izrazita gonska okolica se kaj hitro menja s kraji, kjer srečujemo primorsko rastlinje. Vso pot pa nam je poseben vodnik kazal in razlagal razne turistične in druge zanimivosti. Krajši odmor med potjo smo imeli pri spomeniku Mihailu Kutuzovu, katerega slavijo kot vojskovodjo, ki je v teh krajih premagal Turke, ko so vpadli na Krim. Okolica spomenika je pravzaprav razgledna ploščad, z velikim parkirnim prostorom. Vozili smo se naprej mimo nekaterih vasi in Nikitskega botaničnega vrta ter končno prispeli v Jalto. Tam se nismo ustavili, ker smo bili že precej pozni, razen tega pa to tudi ni bilo »v sporedu« za tisti dan. Tako smo se mimo mnogih domov in sanatorijev odpravljali še približno 10 km naprej v sanatorij »Kupati«. Tam se je končala prva etapa našega približno tridnevnega potovanja. Po ozemlju SZ pa smo prepotovali več kot 2.000 km.

TONE POLAJNAR

Filmi, ki si jih
oglejte ...

Toby Teylor

Walt Disney je prav gotovo že naš stari znanec - dvoim, da je kdo med vami, ki si ne bi ogledal vsaj ene izmed njegovih številnih risank. Potem ko ste postali nekoliko večji, ste z zanimanjem sledili avanturam in dogodivščinam znanega ameriškega legendarnega junaka Davida Crocheta. Vse to vam pripovedujem zato, ker bi vas rada že vnaprej opozorila na njegov film Toby Teylor, ki bo kmalu prišel v naše kinematografe. Tudi tokrat vas zgodba ne bo razočarala.

Pripoveduje nam o majhnem dečku Tobiju, ki je brez staršev. Ljudem, pri katerih živi, postane kmalu v breme. Ko mu to stric jasno pove, odide s cirкусom, da bi si tam zaslužil denar in ga potem dal teti in stricu, ki ju ima kljub vsemu rad. Toby doživi tam marsikaj žalostnega in lepega; s svojo pridnostjo in skromnostjo pa si pridobi zaupanje vseh in končno postane slaven artist.

Tako se konča zgodba. V njej pa ne nastopa samo Toby, temveč tudi majhna opica, star dvigalec uteži, dober klovn in še vrsta drugih oseb, brez ka-

terih cirкус ne bi mogel obstajati.

Walt Disney vas tudi tokrat ne bo razočaral in si zato ta film oglejte, ko pride k vam.

Veseli bomo, če nam boste pisali, kako vam je ugajal.

Mata Hari je ubil njen ljubček Canaris

(Nadaljevanje s 5. strani) sta preživela skupaj. Delo te ženske pa je bilo tako pomembno, da se je njena odločnost takoj poznala. Morala se je vrniti v Pariz pa naj velja, kar hoče.

Kaj je bilo vzrok, da je njen ljubček Canaris, ko je obvestil o njeni poti nemško tajno službo v Amsterdamu, uporabil šifro, ki je za sporočanje važnih obvestil niso več uporabljali, ker je prišla v roke Francozom, ni znano. Francozi so Mata Hari aretirali, njihovo

vojno sodišče pa jo je obsodilo na smrt. Kazen so izvršili jeseni 1917. leta ...

Walther Canaris je do druge svetovne vojne napredoval v admiralstvo - zločine nacističnega sistema, njegova normalna v akdanja dejavnost pa je bila v tem, da je počenjal zločine! Nesporno je bil Canaris pripraviljen na krutosti in najbolj brutalne »znanstvene« zločine nacističnega sistema, tudi če ne bi bil na položaju, ki ga je zanj izbral Hitler.

Francov prestol

»Kaj zijate kot tele nova vrata, kaj ne vidite, da mi vrtajo že pod nogami!«

LJUBEZEN

— Zakaj zvižgate tovariš miličnik, ali ne veste, da za volanom ne trpim nobenega flirta.

POMLAD

— Očka zdí se mi, da je za tebe pomlad tudi najlepša letna doba.

V HOTELU

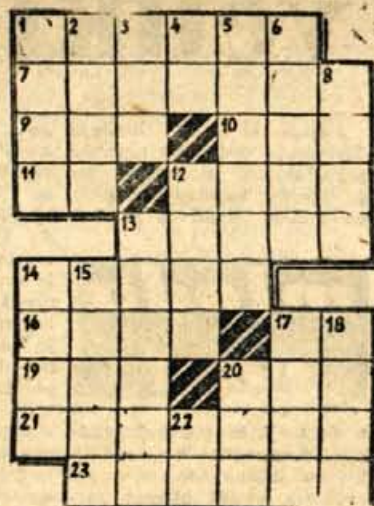

— Tovariš vratar sem se že znašel!

BREZ BESED

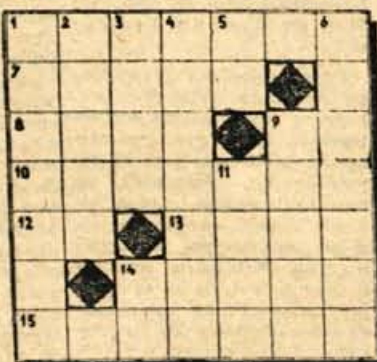
Križanka št. 31

Vodoravno: 1. prid, hasek, 7. testament, 9. kralj živali, 10. trohno-ba, 11. pijača starih Slovanov, 12. najdaljša jugoslovanska reka, 13. priča, ki jamči za nekaj, 14. igra na srečo, 16. jezero v Afriki, 17. avtomobilska oznaka Kopra, 19. grška boginja nesreče, 20. angleško svetlo pivo, 21. celota, zbirka, 23. majhen prostor za določene namene.

Navpično: 1. srbski ljudski ples, 2. nemška znamka avtomobilov, 3. jarek, 4. kemijski simbol za iridij, 5. vroč vlažen zrak, 6. skupina celic z isto funkcijo, 8. riževo žganje, 12. nočna ptica, 13. država v Srednji Ameriki, 14. spoj, zveza, 15. igra s kartami, 17. rečna riba, 18. del noge, 20. veznik, 22. kemijski simbol za svinec.

Križanka št. 32

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. najvišje drevo na zemlji, 7., 2. zaslón, 8., 3. znak množenja, 9., 14. kemijski simbol za selen, 10., 4. papeževa palača v Rimu, 12., 5. osebni zaimek, 13., 11. kitajski in japonski dninar, 14., 9. voditelj teroristične organizacije OAS v Alžiru, ki so ga pred nedavnim ujeti in obsodili, 15., 6. gorstvo v Italiji.

RESITEV KRIZANKE ST. 29

Vodoravno: 1. Osman, 6. slepar, 8. me, 9. ogón, 11. apoteka, 13. nage, 14. or, 15. rokoko, 17. narod.

RESITEV KRIZANKE ST. 30

Vodoravno: 1. okarina, 7. konec, 8. Anet, 9. ST, 10. retorta, 12. I(van) C(ankar), 13. rman, 14. start, 15. antanta.

Imam mikroskop. Preselil sem se v manjše stanovanje in ne vem, kam bi z vsemi rečmi. Mikroskop mi je v napoto in nimam ga kam postaviti. Odločil sem se, da bom dal v časopis oglas, da prodajam mikroskop. Dobil sem mnogo pisem, med njimi tudi tole:

Zal mi je, da ste se odločili za prodajo svojega mikroskopa. Svetu-

njam, da prekličete svoj oglas in rešite svet bede.

S spoštovanjem Ana Zanicelli Razumljivo, da sem istega mnenja z Ano Zanicelli in da sovražim vojne, potrese, kugo, kubizem in vse ostale neprijetnosti, ki bi jih lahko povzročila prodaja mojega mikroskopa, toda...

Spoštovani kolega. Osupel sem

da bi kupil mikroskop, zato ker me zelo zanimajo planeti in zvezde in želim videti povečan Mesec. Toda jaz nimam denarja in zato ne verjamem, da mi boste odstopili vaš mikroskop — in prav tako tudi sončne pege. Vaš iskreni

Paolo Fratelli

»Zelo cenjeni gospod! Preden boste prodali vaš mikroskop, ki ste ga oglasili v današnji številki »Corriere di Milano«, bi vas zaprosili, da bi bili toliko ljubeznivi in raziskali (mikroskopsko) naš daleč naokrog znani sir »parmegiano«. Ko ga boste raziskali, se boste prepričali, da je naš sir superiornejši od vseh ostalih sirov na svetovnem tržišču. Dovoljemo si, da vam v prilogi pošljemo en košček za vzorec.«

S posebnim spoštovanjem

Parmegiano in kompanija

»Dragi stric, jaz sem prihranil samo pet lir in bi rad kupil tvoj mikroskop, zato ker ima moj prijatelj Bruno Matei svoj mikroskop in gleda skozenj po ves dan, a meni tega ne dovoli. Če hočete malo počakati, bom pripravil še nekaj denarja in kupil vaš mikroskop Mario Zucca ali ne sedaj.«

Ali bi nekdo medtem želel kupiti dober Mikroskop?

Salvatore Marcolongo.

P. S. Ne sklepam nihakršnih kupčij z mladoletniki.

Gospod! Od nekdanj sem si želel,

Mikroskop

jem vam, da malo bolj razmislite. Prepričana sem, da se boste strinjali z menoj, če vas opozorim na dejstvo, da je mikroskop namenjen temu, da stikamo po takih stvarih, o katerih ne bi smeli govoriti. Ko sem bila dekle, so bili ljudje preveč lepo vzgojeni, da bi gledali skozi mikroskop in — verjemite — svet je bil veliko srečnejši. V ljudeh je bilo več zaupanja, a priznali boste, da vidi človek, ki gleda skozi mikroskop, stvari popolnoma drugače! Zato vas prosim in zakli-

nam vašim oglasom. Kaj ste res prišli tako daleč, da morate prodati mikroskop? Več načinov je, da uredite svoje denarne probleme, a da se vam pri tem ni treba odpo-vedati prepotrebni napravi. Če vam je prav, vam lahko posodim od 10 do 500 tisoč lir, seveda pod ugodnimi pogoji. S posebnim spoštovanjem.